

Wyrok z dnia 25 marca 1998 r.

II UKN 576/97

Odpowiednie stosowanie do adwokatów prawa o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego (art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.) nie oznacza, iż adwokatowi przysługuje prawo do zasiłku wychowawczego. Zasiłek ten jest bowiem świadczeniem wypłacanym pracownikom korzystającym z urlopu wychowawczego udzielonego przez pracodawcę.

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 marca 1998 r. sprawy z wniosku Mieczysławy - Zofii G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o zasiłek wychowawczy, na skutek kasacji wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 17 marca 1997 r. oddalił odwołanie Mieczysławy-Zofii G. od decyzji ZUS Oddziału w W. z dnia 2 września 1996 r., którą organ rentowy odmówił wnioskodawczynie prawa do zasiłku wychowawczego, ponieważ nie pozostaje w stosunku pracy.

W uzasadnieniu wyroku Sąd podał, że wnioskodawczynie złożyła wniosek o przyznanie zasiłku wychowawczego na córkę Olgę, urodzoną 16 sierpnia 1993 r. Córka wnioskodawczynie jest dzieckiem specjalnej troski. Od 1 czerwca 1996 r. mąż wnioskodawczynie pobiera na córkę Olgę zasiłek pielęgnacyjny. Sąd podkreślił, że

wnioskodawczyni prowadzi indywidualną kancelarię adwokacką od 1992 r. Do ubezpieczenia społecznego była zgłoszona od 1 września 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. oraz od 22 listopada 1995 r. do 20 kwietnia 1996 r. Od 21 kwietnia 1996 r. zawiesiła działalność zawodową.

Sąd Wojewódzki rozważył problem, czy przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie urlopów wychowawczych (Dz.U. Nr 60, poz. 277) mogą być stosowane do adwokatów wykonujących zawód indywidualnie. Sąd powołał się na przepis art. 40a ustawy z dnia 17 października 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.), zgodnie z treścią którego zasiłek wychowawczy przysługuje pracownikowi korzystającemu z urlopu wychowawczego. Sąd zwrócił także uwagę na przepis art. 58 tej ustawy, który stosuje się do adwokatów z tytułu ich pracy w zespołach adwokackich oraz na to, że w rozporządzeniu Rady Ministrów o urlopach wychowawczych brak jest regulacji dotyczącej prawa do tego urlopu dla adwokatów wykonujących zawód indywidualnie. Sąd nie podzielił zaprezentowanej przez wnioskodawczynię interpretacji art. 24 ust. 1 w związku z art. 37 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. nr 16, poz. 124), sprowadzającej się do tego, że skoro adwokaci - członkowie zespołów adwokackich są uprawnieni do świadczeń z zakresu ubezpieczeń społecznych „na równi” z pracownikami, to można z tego wyprowadzić wniosek, iż są oni pracownikami. Zdaniem Sądu do takiego wniosku nie prowadzi ani wykładnia gramatyczna ani systemowa tych przepisów.

Apelacja wnioskodawczyni wniesiona od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 1997 r.

W uzasadnieniu wyroku Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że art. 24 Prawa o adwokaturze przewiduje, iż adwokaci - członkowie zespołów adwokackich, mają na równi z pracownikami prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego z wszystkich jego działów. Przy ustalaniu prawa do tych świadczeń i ich wysokości pracę w zespołach adwokackich traktuje się jako zatrudnienie, a otrzymane wynagrodzenie jako wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia. Przepis art. 24 mieści się w dziale II ustawy - Prawo o adwokaturze, a przepis art. 37 tej ustawy nakazuje odpowiednie stosowanie przepisów działu II ustawy dotyczącego zespołów adwokackich do adwokatów wykonujących zawód indywidualnie lub wspólnie z innym adwokatem, z wyjąt-

kiem art. 19 ust. 1 pkt 3. Sąd Apelacyjny zaakcentował, że odesłanie zawarte w art. 24 Prawa o adwokaturze oznacza - przede wszystkim - odesłanie do ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, które między innymi obejmują zasiłek wychowawczy w okresie urlopu wychowawczego. Przepis art. 58 tej ustawy nakazuje odpowiednie jej stosowanie między innymi do adwokatów z tytułu pracy w zespołach adwokackich. Zgodnie z art. 58 ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, przepisy ustawy, z wyjątkiem przepisów dotyczących zasiłków wyrównawczego, opiekuńczego i wychowawczego, stosuje się również do osób wykonujących pracę nakładczą, spełniających warunki wymagane do uznania ich za pracowników w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Taką treść art. 58 ust. 2 trudno interpretować inaczej niż potwierdzenie zasady wyrażonej w ust. 1 tego przepisu, który stanowi, że przepisy o zasiłkach wychowawczych mają zastosowanie jedynie do adwokatów wykonujących zawód w zespołach adwokackich. Tym bardziej, że dokonując zmian w art. 24 Prawa o adwokaturze, w zakresie opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez adwokatów, ustawodawca nie dokonał zmian w kierunku wyraźnego zrównania obu grup adwokatów w zakresie zasiłków wychowawczych.

Odnosząc się do tej części wywodów apelacji, w której wnioskodawczyni polemizowała ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji co do dokonanej przez ten Sąd interpretacji art. 58 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego z dnia 17 grudnia 1974 r. ze względu na to, że w momencie uchwalania tej ustawy, nie było w Polsce możliwości prowadzenia indywidualnych kancelarii adwokackich, Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że wywody te przede wszystkim pozostają w sprzeczności z wyraźną treścią tego przepisu. Sąd Apelacyjny przyznał, że w sposobie wykonywania zawodu adwokata następują zmiany. Konsekwencje tych przeobrażeń dla ubezpieczeń społecznych adwokatów nie są tak oczywiste, jak to wydaje się przyjmować apelacja. Sąd Apelacyjny wskazał, że jeżeli sięgnąć do porównań, to zmiana form organizacyjnych wykonywania zawodu przez adwokata wykazuje co raz więcej podobieństw do prowadzenia działalności gospodarczej, co oznacza powiększenie się różnic w stosunku do zatrudnienia pracowników. Ustawodawca przewidział prawo do zasiłku wychowawczego (art. 58 ust. 1 i 2 ustawy o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa) dla grupy osób, których status jest bardzo zbliżony do pracowniczego. Sąd Apelacyjny podkreślił, że obowiązujące

przepisy prawa o adwokaturze i ustawy o zasiłkach z ubezpieczenia społecznego nie wykluczają możliwości wystąpienia sytuacji, kiedy zakres świadczeń tą ustawą przewidzianych będzie zależał od tego, czy adwokat wykonuje pracę osobiście, czy w zespole. Ponieważ w apelacji wnioskodawczynie rozszerzyła swoje żądanie o przyznanie jej urlopu wychowawczego, Sąd Apelacyjny odwołał się do art. 383 KPC, a ponadto wskazał, że prawo do zasiłku wychowawczego nie może powstać, zgodnie z obowiązującymi przepisami, poza prawem do urlopu wychowawczego. Adwokatom wykonującym zawód w zespołach urlopu wychowawczego udziela kierownik zespołu. Nie ma natomiast przepisu, który powierzałby adwokatowi wykonującemu zawód w indywidualnej kancelarii prawo do udzielenia urlopu wychowawczego „samemu sobie”.

W kasacji wnioskodawczynie zarzuciła wyrokowi Sądu Apelacyjnego naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 24 ust. 1 i art. 37 ustawy z dnia 12 maja 1982 r. Prawo o adwokaturze (Dz.U. Nr 16, poz. 124 ze zm.) przez uznanie za słuszny pogląd Sądu Wojewódzkiego, że intencją ustawodawcy było zróżnicowanie uprawnień adwokatów wykonujących zawód w zespołach i w indywidualnych kancelariach. W kasacji zarzucono także naruszenie art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 46, poz. 250 ze zm.) w związku z art. 24 ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 41, poz. 324 ze zm.). polegające na tym, że „przepisy te ściśle definiowały kiedy działalność adwokata jest działalnością gospodarczą i podlega innemu niż pracowniczy systemowi ubezpieczeń społecznych”. Wnioskodawczynie domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu Wojewódzkiego oraz decyzji organu rentowego z dnia 2 września 1996 r. i przyznania jej prawa do zasiłku wychowawczego. W uzasadnieniu wnioskodawczynie podkreśliła, że nie zgadza się ze stanowiskiem Sądu Apelacyjnego co do podobieństwa zawodu adwokata wykonywanego indywidualnie lub w zespole adwokackim do prowadzenia działalności gospodarczej. Zdaniem wnoszącej kasację nie ma żadnej istotnej różnicy między pracą adwokata w kancelarii indywidualnej i w zespole adwokackim. Zmiany ustawy - Prawo o adwokaturze, które weszły w życie 15 września 1997 r. potwierdzają, że intencją ustawodawcy było i jest ujednolicenie praw wszystkich adwokatów bez względu na formę wykonywania zawodu. Wnosząca kasację odwołała się do art. 37 ustawy - Prawo o adwokaturze, który zrównuje wszystkich adwokatów w prawach

do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W kasacji podkreślono także brak podobieństwa między adwokatem prowadzącym indywidualną kancelarię a przedsiębiorcą. Wywodom w tej materii poświęcono wiele uwagi. W dalszych wywodach kasacja zajęła się oceną ewentualnych różnic między pracą adwokata w zespole i w indywidualnej kancelarii. Zdaniem wnoszącej kasację różnic tych trudno było się dopatrzeć pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów, a ustawa z dnia 22 maja 1997 r. o zmianie ustawy - Prawo o advokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 75, poz. 471), usunęła wszystkie przepisy, które w jakikolwiek sposób różnicowały adwokatów. Nie zmieniono natomiast art. 24 ust. 1 i 2 oraz art. 37 ustawy - Prawo o advokaturze, co według wywodów zawartych w kasacji, jest jeszcze jednym argumentem przemawiającym za jednakowym traktowaniem wszystkich adwokatów, także w zakresie przepisów z zakresu ubezpieczeń społecznych. W kasacji ponadto wyrażono pogląd, że osoba prowadząca indywidualną kancelarię adwokacką jest równocześnie pracownikiem i pracodawcą, a prawo do udzielenia sobie urlopu wychowawczego jest takim samym prawem jak udzielenie sobie urlopu wypoczynkowego. Nawiązując do treści art. 58 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, autorka kasacji wyraziła pogląd, że z przepisu tego nie można wyprowadzić wniosku, iż nie ma on zastosowania do adwokatów prowadzących indywidualne kancelarie. W kasacji podkreślono, że według Sądu Apelacyjnego słowo „odpowiednio” użyte w ustawie o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego znaczy co innego niż to samo słowo użyte w ustawie - Prawo o advokaturze. W pierwszym wypadku daje ono członkom zespołów adwokackich uprawnienia pracowników, a użyte w ustawie - Prawo o advokaturze nie daje tych uprawnień adwokatom wykonującym zawód indywidualnie. Na zakończenie wnosząca kasację podkreśliła, że otrzymywała zasiłek chorobowy na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, a nie na podstawie przepisów o działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Bezprzedmiotowe są wywody kasacji polemizujące z rzekomym przyjęciem przez Sąd Apelacyjny, że wnioskodawczyni podlega przepisom ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gos-

podarczą i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 46, poz. 50 ze zm.). Sąd Apelacyjny zwrócił jedynie uwagę na tę część wywodów apelacji, w której użyto argumentu iż fakt, że dopiero art. 4 ust. 3 ustawy - Prawo o adwokaturze wprowadził możliwość prowadzenia przez adwokatów indywidualnych kancelarii przemawia na rzecz takiej interpretacji art. 58 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, która prowadzi do wniosku, że dotyczy on także tych adwokatów. Zdaniem Sądu Apelacyjnego interpretacja taka byłaby sprzeczna z wyraźnym brzmieniem tego przepisu. Sąd Apelacyjny kontynuując te rozważania, przyznał, że w sposobie wykonywania zawodu adwokata zachodzą zmiany, ale nie prowadzą one, jak sądzi apelacja, do traktowania pracy wykonywanej przez adwokatów jako zatrudnienia pracowniczego „Jeśli sięgnąć do porównań” - stwierdził Sąd Apelacyjny, „zmiana form wykonywania zawodu adwokata wykazuje co raz więcej podobieństw (mimo różnic w przedmiocie działalności) do prowadzenia działalności gospodarczej. Oznacza to tym samym powiększanie się różnic w stosunku do zatrudnienia pracowniczego. Ewolucja ubezpieczenia społecznego adwokatów wcale więc nie oznacza dążenia do jeszcze większego zrównania z ubezpieczeniem pracowniczym”. Na tym zakończyły się wywody Sądu Apelacyjnego co do ubezpieczenia społecznego osób prowadzących działalność gospodarczą. Ani Sąd Apelacyjny, ani Sąd Wojewódzki rozstrzygając uprawnienia wnioskodawczynie do zasiłku wychowawczego nie odwoływały się do ustawy z dnia 23 grudnia 1988 r. o działalności gospodarczej. Sąd Apelacyjny wyraźnie stwierdził w uzasadnieniu swego wyroku, że: „Status prawny adwokatów w dziedzinie ubezpieczeń społecznych regulują dwie grupy przepisów: a) przepisy ustawy - Prawo o adwokaturze, b) przepisy dotyczące poszczególnych rodzajów świadczeń ubezpieczenia społecznego, zawarte w ustawach szczególnych, do których odsyła ustawa Prawo o adwokaturze”.

Żaden z Sądów obu instancji nie powoływał się też na przepisy ustawy z dnia 18 grudnia 1976 r. o ubezpieczeniu społecznym osób prowadzących działalność gospodarczą. Dlatego też zawarty w kasacji zarzut naruszenia przepisu art. 1 tej ustawy jest nie tylko bezpodstawny, ale wręcz niezrozumiały, podobnie jak zawarte w uzasadnieniu kasacji wywody zmierzające do wykazania różnicy między prowadzeniem przez adwokata indywidualnej kancelarii a działalnością gospodarczą, w kontekście podważenia dokonanych przez te Sądy ustaleń.

Oddalając odwołanie wnioskodawczynie od decyzji organu rentowego Sądy obu instancji uwzględniły przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 maja

1996 r. w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych (Dz.U. Nr 60, poz. 277). Rozporządzenie to wydane zostało na podstawie delegacji zawartej w art. 186 § 2 w związku z art. 189¹ § 1 Kodeksu pracy oraz art. 40a ust. 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 143 ze zm.). Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia ma ono zastosowanie do pracowników (§ 21 ust. 1), a urlop wychowawczy przysługuje osobie pozostającej w stosunku pracy. Urlopu wychowawczego udziela pracodawca na pisemny wniosek pracownicy (§ 3 ust. 1). Pracodawca jest obowiązany udzielić tego urlopu, gdy pracownica spełnia wymagane przez przepisy rozporządzenia warunki. Zasiłek wychowawczy przysługuje pracownicy korzystającej z urlopu wychowawczego, jeżeli zostaną spełnione warunki określone w § 6 ust. 6 rozporządzenia. Zasiłek wychowawczy (finansowany z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) wypłaca, na wniosek pracownicy pracodawca, który urlopu udzielił, a dopiero wówczas, gdy nie jest on upoważniony do wypłacania zasiłków z ubezpieczenia społecznego - właściwy Oddział Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (§ 8 ust. 2). Rozporządzenie reguluje także szczegółowo warunki przyznawania zasiłku wychowawczego. Przepisy tego rozporządzenia zostały całkowicie w kasacji pominięte. Pogląd wyrażony w kasacji w kwestii urlopu wychowawczego ograniczony został do tego, że adwokat prowadzący indywidualną kancelarię „jest pracownikiem i zarówno pracodawcą” i „sam sobie udziela urlopu wychowawczego”. Koncepcja taka pozostaje w ewidentnej sprzeczności z treścią art. 22 § 1 KP oraz z oczywistym, w myśl obowiązujących przepisów, ograniczeniem prawa do urlopu wychowawczego jedynie dla pracowników. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych, zostało wydane z mocy delegacji zawartej w przepisach Kodeksu pracy i w art. 40a ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. Zgodnie z jego treścią, jak wspomniano, zasiłek wychowawczy przysługuje pracownicy przebywającej na urlopie wychowawczym, której urlopu tego udzielił pracodawca. Treść art. 40a ust. 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych jest jednoznaczna - zasiłek wychowawczy przysługuje tylko pracownikowi korzystającemu z urlopu wychowawczego. Zasiłek wychowawczy nie jest więc samoistnym świadczeniem z ubezpieczenia społecznego. Warunkiem uzyskania tego świadczenia jest korzystanie przez pracownika z urlopu wychowawczego.

O ile zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne z mocy ustawy z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz.U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17), stały się

świadczeniami niezależnymi od pozostawania uprawnionego w stosunku pracy, o tyle zasiłek wychowawczy jest ściśle związany ze statusem pracownika, który spełnił warunki wymagane do uzyskania urlopu wychowawczego i któremu tego urlopu udzielił pracodawca. Art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. przewiduje, że przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do adwokatów z tytułu pracy w zespołach adwokackich. Zgodnie z art. 4 b ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo o adwokaturze - adwokat nie może wykonywać zawodu jeżeli pozostaje w stosunku pracy. Tym samym nie przysługuje mu urlop wychowawczy jako świadczenie ze stosunku pracy. Konsekwencją tego jest brak w przepisach ustawy - Prawo o adwokaturze jakichkolwiek przepisów o urlopie wychowawczym. Przepis art. 23 ust. 2 przewiduje jedynie prawo adwokata - członka zespołu do corocznego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Prawa do urlopu wychowawczego nie można wyprowadzać z treści art. 24 tej ustawy. Ustawa - Prawo o adwokaturze weszła w życie z dniem 1 października 1982 r. Przewidziane w przepisie art. 24 ust. 1 tej ustawy prawo adwokata do świadczeń z tytułu ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz z tytułu powszechnego zaopatrzenia emerytalnego na równi z pracownikami nie mogło dotyczyć zasiłku wychowawczego, albowiem w tej dacie prawo do zasiłku wychowawczego i zasady jego wypłaty regulowały wyłącznie przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 1981 r. o urlopiach wychowawczych (jednolity tekst: Dz.U. z 1990 r. Nr 76, poz. 454 ze zm.).

Do ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego rozdział 7a dotyczący zasiłku wychowawczego został wprowadzony dopiero przez ustawą z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych, która weszła w życie z dniem 1 stycznia 1987 r. Z tą samą datą zmieniony został art. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, poprzez dodanie pkt 6, w którym wśród świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wymieniony został zasiłek wychowawczy - w okresie urlopu wychowawczego.

Wprowadzenie z dniem 1 stycznia 1987 r. zasiłku wychowawczego do katalogu świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie oznacza, że z mocy art. 24 ustawy - Prawo o adwokaturze, zasiłek ten stał się świadczeniem przysługującym adwokatom w zespołach adwokackich, a następnie z mocy art. 37 także adwokatom prowadzącym indywidualne kancelarie. W ustawie o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego prawo do zasiłku wychowawczego jest uwarunkowane korzysta-

niem z urlopu wychowawczego (art. 2 i art. 40a). Urlop ten przysługuje wyłącznie pracownikom. Wynika to także z treści art. 40a ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. Jak wspomniano, ani ustawa - Prawo o adwokaturze, ani rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych nie przewidują dla adwokatów wykonujących zawód w zespołach, czy w indywidualnych kancelariach, prawa do urlopu wychowawczego. Prawa takiego nie można również wywodzić z art. 58 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. Przepis ten, realizując zapis art. 24 ustawy - Prawo o adwokaturze stwierdza w ust. 1, że przepisy ustawy stosuje się odpowiednio do adwokatów z tytułu pracy w zespołach adwokackich. Brak jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia, że na podstawie tego przepisu adwokatom przysługuje zasiłek wychowawczy, skoro ta sama ustawa we wspomnianych już przepisach art. 2 pkt 6 i art. 40a ust. 1 prawo do zasiłku wychowawczego przewiduje jedynie dla pracowników korzystających z urlopu wychowawczego.

W orzecznictwie i w doktrynie przyjmowany jest jednolity pogląd, że objęcie adwokatów na równi z pracownikami prawem do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa oraz z tytułu ubezpieczenia społecznego pracowników nie czyni ich tym samym pracownikami. W konsekwencji nie mają oni prawa do urlopu wychowawczego, gdyż nie pozostają w stosunku pracy. Brak prawa do urlopu wychowawczego oznacza brak prawa do zasiłku wychowawczego, który jest świadczeniem przysługującym wyłącznie pracownikom korzystającym z urlopu wychowawczego i to pod warunkiem spełnienia warunków określonych w rozporządzeniu w sprawie urlopów i zasiłków wychowawczych. Dlatego też dla rozstrzygnięcia sprawy nie mają istotnego znaczenia rozważania dotyczące tego, czy zagwarantowane przez art. 24 ust. 1 prawa o adwokaturze prawo adwokatów - członków zespołów do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na równi z pracownikami obejmuje także z mocy art. 37 ustawy - Prawo o adwokaturze adwokatów prowadzących kancelarie adwokackie w zakresie prawa do zasiłku wychowawczego. Zasiłek ten przysługuje bowiem tylko pracownikom korzystającym z urlopu wychowawczego, a prawa do tego urlopu nie mają adwokaci bez względu na to, czy wykonują swój zawód w zespołach, czy indywidualnych kancelariach. Zawarte w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1974 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, określenie o „odpowiednim” stosowaniu jej przepisów do adwokatów oznacza, tak jak to przyjmuje się w teorii prawa, możliwość stosowania niektó-

rych przepisów wprost, innych z modyfikacjami lub brak możliwości stosowania pewnych przepisów w ogóle. Ta ostatnia ewentualność dotyczy właśnie zasiłku wychowawczego. „Odpowiedniość” w tym wypadku oznacza brak możliwości korzystania przez adwokatów, bez względu na formę w jakiej wykonują zawód, z zasiłku wychowawczego, który jest świadczeniem przysługującym wyłącznie pracownikom w trakcie korzystania z urlopu wychowawczego.

Na marginesie Sąd Najwyższy zauważa, na podstawie treści art. 37 w związku z art. 24 ustawy - Prawo o adwokaturze, że brak jest podstaw do różnicowania granic ochrony z ubezpieczenia społecznego adwokatów - członków zespołów i prowadzących indywidualnie kancelarie. Korzystają oni z takiego samego zakresu tych świadczeń. Nie mogą natomiast korzystać z zasiłku wychowawczego, który wskutek „odpowiedniego” stosowania ochrony ubezpieczeniowej w ogóle nie przysługuje adwokatom ze względu na to, iż nie mają oni prawa do urlopu wychowawczego.

Dlatego też Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że zaskarżony wyrok, mimo częściowo błędnego uzasadnienia, odpowiada prawu i na mocy art. 393¹¹ KPC kasację oddalił.

=====